Guillaume APOLLINAIRE

Zamanın Rengi

Türkçesi

Ayberk Erkay

Mitos Boyut

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 277

Bu kitaptaki oyunun Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları yazarlarına aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserlerden yararlanılması ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan, bu oyunlardan yararlanmak isteyecek kişi veya kurumlarla, kuruluşların oyunun çevirmeninin temsilcisi olan yayınevimize başvurmaları zorunludur.

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 277
Guillaume Apollinaire / Zamanın Rengi

1. Basım: 2008

Baskı: Yeni Güven Matb-Topkapı-İstanbul; Tel 212. 567 69 20

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Ağa Çırağı Sok. 7/2 Gümüşsuyu-80090 İstanbul
Tel: 212. 249 87 37-38 ; Fax: 212. 249 02 18
E.posta: temyapim@yahoo.com - mitosboyut@gmail.com

Mitos-Boyut Yayınları * TİYATRO/OYUN DİZİSİ 277

GUILLAUME APOLLINAIRE

ZAMANIN RENGİ

1918

Türkçesi
Ayberk Erkay

Mitos Boyut

İÇİNDEKİLER

Anımsamalar / Ayberk Erkay, 5

Zamanın Rengi, 15

ANIMSAMALAR

Ayberk ERKAY

Rimbaud'nun "kâhin" bildikleri, kendinden öncekiler ve sonrakiler, "ateş hırsızları", "tüm duyuları darmadağın edip bilinmeze ulaşanlar" ve "oraya" ulaşınca, bile bile vazgeçişe göğüs gerenler... Onlar sanatın, "şiirsel var oluşun", bilindik zaman ve mekânın dışındaki "ayrı zamanında" yaşamış olan sanatçılar. Guillaume Apollinaire'in "Zamanın Rengi"ne bu kısa giriş yazısının ilk bölümünde, bir şeyler "söylemekten" çok, Nyctor'un, Van Diemen'in ve Ansaldin'in Barış'a yolculuklarının anımsattıklarına "tanık olmak" amacındayız. Farklı yüzyıllardan, ama aynı "ayrı zaman"dan söylenmiş dizeler, sözler, hiç yenilmeyen düşmana karşı meydan okumalar, önünde diz çöküşler...

C. Baudelaire'in *Yolculuk* (Le Voyage) şiirinden;

...VII
Yolculuktan kalan bilginin tadı, acıdır!
Dünya dediğin, biteviye, ufacık, bugün,
Dün, yarın, hep, bizi kendimize baktırır:
Dehşet vahası ortasında buhran çölünün!

Gitmek mi gerek? Kalmak mı? Kal, kalabilirsen;
Git, gitmekse gereken. Kimi koşar, kimi pusar
Kandıracak ya düşmanı, kurnaz ve düşkünezen,
Zaman'ı! Yazık, nefes nefese koşanlar da var!...

...VIII
Ey Ölüm, ihtiyar kaptan, demir alalım! Vakit geldi!
Boğuluyoruz bu diyarda ey Ölüm! Çıkalım yola!
Varsın simsiyah olsun gök ve deniz mürekkep gibi,
Bilirsin dolup taşar yüreklerimiz gün ışıklarıyla!

Akıt üstümüze zehrini, canımıza can katsın yeniden!
Alev alev yanarken beyinlerimiz şu ateşte
Dalalım dibine girdabın, ha Cennet, ha Cehennem,
Ta dibine Bilinmez'in kavuşmak için yeniye!

A. Rimbaud'nun *Hareket* (Mouvement) şiiri;

HAREKET

Nehrin çağlayanları yamacında kavisli hareket,
Kıç tarafta girdap,
Yokuştan aşağının tezliği,
Akıntının haşmetli geçişi
Almış götürüyor harikulade ışıklarla
Ve kimyevi yenilikle
Kuşatılmış yolcuları hortumlarıyla vadinin
Ve anaforun.

Bunlar yeryüzünün fatihleri
Kimyevi servetlerinin peşindeler;
Spor ve konforla beraber yolculuk ediyorlar;
Eğitimini taşıyorlar
Irkların, sınıfların ve hayvanların, bu Gemide.
Rahat ve baş dönmesi
Tufan ışığında,
Çekilmez çalışma akşamlarında.

Aygıtların –kan, çiçekler, ateş, mücevherler- sohbetinden
Bu kaçak güvertedeki içten pazarlıklardan anlaşılan
-İtici hidrolik yolun ötesinde mendirek gibi yuvarlanan,
Dehşetengiz, yolu aydınlık sonsuza, -yığınla çalışmaları
Sürüklemiştir onları ahenkli vecde,
Ve keşfin kahramanlığına.

Hava hiç umulmadık anda bozulur,

Genç bir çift, kendi köşesine çekilir gemide,
-Yıllanmış ürkeklik midir bağışlanan?-
Ve şarkı söyler ve nöbete durur.

R. Desnos'un *Mezar Yazısı* (Epitaphe) şiiri:

MEZAR YAZISI

Ben bu zamanlarda yaşadım ve bin yıl kadar oldu
Ölüyüm. Yaşadım, düşmeden ama izlendim her adımda.
Kaç yüzü varsa insan asaletinin, hepsi esir olmuştu
Bense hürdüm maskeli tutsaklar arasında.

Ben bu zamanlarda yaşasam da hürdüm yine de
İzler dururdum ırmağın ve toprağın ve gök kubbenin
Dengeleri bozulmadan dört dönüşlerini çevremde
Ve ikram edişini kuşlarıyla ballarını mevsimlerin.

Yaşayan sizler, neler yaptınız bunca servetle?
Özlüyor musunuz o zamanları hani çırpındığım?
İşlediniz mi hasadı herkesin olacak bağ bahçeleri?
Zenginleştirdiniz mi o şehri benim yaşadığım?

Yaşayanlar, korkmanıza gerek yok, öldüm ben.
Ne ruhumdan geriye kalan var, ne bedenimden.

R. Queneau'nun *Metaforların Açıklaması* (L'éxplication des Métaphores) şiirinden;

...
Zaman diyorsam, daha olmadığından,
Bir yer diyorsam, kaybolup gittiğinden,
Bir adam diyorsam, ölecek çok geçmeden,
Zaman diyorsam, artık olmadığından,

Mekân diyorsam, yok etmeye geliyor bir tanrı,
Seneler diyorsam, ortadan kaldırmaya,
Sessizlikse duyduğum, bir tanrı gürlemiş olmalı,
Neye yarar çığlıkları canımı yakmaktan başka...

Apollinaire'in *Zamanın Rengi*'nde yerinde duramayan, zaman çizgisinde duvardan duvara çarpan bir şeyler var. Hep dile getirilmiş, kimilerinin her yerde gördüğü, kimilerininse görmemezlikten geldiği, tanıdık şeyler: Geçmiş, şimdi, gelecek, yolculuk, hız, güzellik, tutku, arayış, mücadele, barış, savaş, yaşam, ölüm... Hemen hepsi bir arada, Apollinaire'in ahenginde çatışıyorlar. Ama bu ne başlangıç, ne de son. Kim bilir ne zamandan beri süregelen bir tutkunun, farklı zamanlarda, farklı "kâhin" gözleri tarafından fark edilip dile getirilişi.

Başta dediğimiz gibi, anımsadığımız bazı sözler yukarıdakiler; aralarında bağ kurma gibi bir çaba içerisinde olmayacağız. Yalnızca *Zamanın Rengi*'nde rastladığımız arayışın ve yüceltilmiş olanın bize anımsattıklarını sunmak istedik.

"Zamanın Rengi" Üzerine

Anımsadıklarımızın yanı sıra, *Zamanın Rengi*'nin sanat tarihindeki yerinden ve Apollinaire tiyatrosunun, yirminci yüzyıl başlarının sanatsal tavırları açısından bulunduğu yere ve kimi zaman gördüğü köprü vazifesinden bahsetmek amacıyla da birkaç söz söylemek istiyoruz.

Apollinaire tiyatrosu, "şiir"dir. Saf, dolaysız, vurucu, diri şiirdir, Rimbaud'nun "kâhin"lerinin gözünden görülebilen şiirdir. "Kabuk" yerine "öz"ün arayışıdır. Hayalgücünün, diğer kuvvetlerden üstünlüğü üzerine kuruludur. Gücünü aldığı kaynak ve amaçladığı hedefler göz önünde tutulduğunda, Apollinaire şiirini ve tiyatrosunu birbirlerinden koparmaya çabalamak anlamsızdır aslında. Şiiri ve tiyatrosu ikiye ayrılsa bile, bu, dışarıdan, dolaylı bir eylemin sonucu olarak kalacaktır. Çünkü, nasıl bir sahne üzerine taşınırsa taşınsın, yalnızca Apollinaire'in "şiiri" vardır, bunun ötesi, maddesel, biraz zorlama bir arayıştır ve sanki "şiir"le pek

bir yakınlığı yoktur. Bunu kabullenerek, Apollinaire tiyatrosundan bahsetmek gerekirse... İki farklı döneme ayrıldığı çok belirgindir. 1905 ile 1912 yılları arasında André Salmon'la ortaklaşa yazdıkları oyunlar ilk döneme ait eserlerdir. "Sanat"ın, "şiir"in Apollinaire'de yansıdığı yazınlar değildir bunlar; yalnızca yazılmışlardır dersek, bu pek de yanlış olmaz. Salmon'dan ayrı olarak, tek başına, 1916 ile 1918 arasında Apollinaire'in şiiri, dramatik yazında vücut bulur. Bu ikinci döneme ait üç oyunu, *Tiresias'ın Memeleri*, *Zamanın Rengi* ve *Casanova*, Apollinaire'in sanatının parçalarıdır. İlk oyunu *Tiresias'ın Memeleri* 1917'de sahnelendikten sonra, edebi çevrelerde yankısı büyük olur. Eleştiri mekanizması, oyunu belli bir yere koymakta aciz kalır; oyun hakkındaki eleştiriler iki yönde toplanmıştır: Bir kısım, oyunu sembolist geleneğin devamı olarak niteler, diğer bir kısım ise oyunun kübist anlayışın taklidi olduğunu iddia eder. Bugün, sürrealizme adını vermiş olmasının yanı sıra, sürrealist başkaldırının temellerinden biri olduğu çok belirgindir.

Zamanın Rengi ise, 1918'de yazılır ve Apollinaire'in ölümünden üç gün önce, Louise Lara ve Carlos Larronde yönetiminde, Paris'te, Art et Liberté tiyatrosunda sahneye konulur. Tiyatro camiasının beklemediği bu yeni oyunun etkisi, *Tiresias'ın Memeleri*'nin yarattığı etkiden aşağı kalmaz. Fakat şunu belirtmek gerekir ki, ilk oyunun etkisi, daha çok, anlaşılamamasından ve belki de haddinden fazla ilerici olmasından kaynaklanıyordur; oysa *Zamanın Rengi*'nin hem edebi çevrelerden, hem de halktan aldığı tepki, oyunun yüceltiklerinden kaynaklanan olumsuz bir tepki, bir protestodur. Oyun, dünya tarihinin aşılması en zor, acının en yoğun hissedildiği dönemlerden birinde, bu dönemin en büyük hassasiyetine dil uzatmaya cüret etmiştir aslında. I. Dünya Savaşı henüz son bulmuştur, ama getirdiği yıkım hiç şüphesiz emsalsizdir. Savaşın yaralarını taşıyan her kent gibi, Paris'te de acı ve sefaletin izleri her yerdedir. İşte böyle bir dö-

nemde, "savaşın yüceltildiği" bir oyundur *Zamanın Rengi*; daha doğrusu o dönem eleştirmenleri ve toplumu tarafından böyle bir yargıya varılmıştır. Dolayısıyla tepkiler şiddetli olur, oyunun sahnelenmesi defalarca engellenir. Belki de *Zamanın Rengi*'nde tasvir edilen "savaş", bir kez daha şahit olmaya tahammül edilemeyecek kadar "gerçek"tir. Sonuçta unutulmamalıdır ki, Apollinaire savaşı bizzat yaşamış bir "asker"dir. Kafatasında savaşın somut hatırasını, bir top mermisinin yarasını taşımaktadır; belki de bu yüzden savaş, haddinden fazla "gerçek"tir Apollinaire için.

1917 Eylülünde, eski dostu René Dalize'in ölümünün ardından şöyle yazıyordur Guillaume Apollinaire: "Savaş ne acı ama yine de, barış olacaksa, ölüm de olmalı." Üç zaman, Geçmiş, Şimdi ve Gelecek; Van Diemen, Ansaldin ve Nyctor ölümden barışa, güzelliğe kaçarlar *Zamanın Rengi*'nde... ve savaşarak ölüme giderler güzellik uğruna. Şiirsel anlatının en parlak örneklerinden biridir bu oyun. Apollinaire sanatının tüm belirleyici unsurlarını barındırır. Ölüme uzanan umut dolu bir yolculuğun hikâyesidir. Apollinaire'in şiirinin gücüyle yaratılmış müthiş dekorlara sahiptir oyun. Tıpkı *Tiresias'ın Memeleri*'nde olduğu gibi, bu oyun için de, sahneleme teknikleri açısından birçok yeni fikir sunmuştur Apollinaire; fakat yine ilk oyun gibi, dönemin teknik imkânsızlıkları nedeniyle birçoğu gerçeğe dönüştürülememiştir. Yine de, üç arkadaşın, üç zaman'ın yolculuklarında, birkaç dizeyle betimlenen yeni dünyalar, yeni sahneler, şairin şiirselliğinin gücünü açıkça göstermektedir. Haçlarla kaplı mezarlar tarlasının, buzullardaki ışıldayan kayalıkların, Ölüm'ün sıçradığı toprakların yarattıkları duygusal gerilim, şiirsel gücün göstergeleridir...

Zamanın Rengi, bir bakıma, Apollinaire'in modern dünyayı algısını ve daha iyi bir dünya hayalini, ölüme giden yolcuların gözünden gösteren, saymakla bitmeyecek kadar çok imgenin ve değinmenin koleksiyonu gibidir. Savaşın,

mücadelenin, cesaretin, vatanseverliğin, yaşamın, ölümün, burjuva dünyanın, kadının, aşkın, nefretin, güzellik algısının, vicdanın, tanrıların, teknolojinin, bilimin, hızın, değişimin... bütün bunların ve daha fazlasının izlerine rastlanır bu ölüm yolculuğunda. Kocaman bir göze sahiptir sanki Zamanın Rengi, bir bakışta, birçok şeyi görür... ve sanki Apollinaire, bütün bu birbirinden farklı, yüzyıllardan beri hep değinilmiş, bahsedile bahsedile bitirilememiş kavramların kabuklarını, posalarını bir kenara bırakmayı başarmış, yalnızca "öz"lerini sunmuştur.

Zamanın Rengi'nin "kocaman gözünün" gördükleriyle, 1909'da, ortaya çıkışından on sene kadar önce ilk defa atılmış bir çığlığın haykırdıkları arasındaki bağa da tanık olmak istiyoruz. İtalyan şair **Filippo Tommaso Marinetti**'nin çevresinde toplanan İtalyan sanatçıların, modern, hızlı, cesaretli, gelenekçilikten sıyrılmış bir dünya tutkularını sertçe dile getirdikleri *fütürizm*, Apollinaire'in birçok dizesinde de dile gelmiştir. Sanatın her alanında, hatta günlük yaşamda ve siyasette bile sahiplenilmesi gereken bir tavır olarak ortaya çıkan fütürizm'in 1909'daki ilk manifestosunda sıralanan maddelerin *Zamanın Rengi*'ndeki yansımaları, eserin bu akımla, onu takip eden sürrealist tavır arasındaki oluşturduğu köprü vazifesini de açıkça sergilemektedir.

Filippo Tommaso Marinetti'nin
1909 Fütürist Manifesto'sundan:

1-İstediğimiz, tehlike tutkusunun, kuvvetli ve gözüpek tavrın türküsünü çığırmaktır.

2-Cesaret, cüret ve başkaldırı, şiirimizin asıl öğeleridir.

3-Edebiyat şimdiye dek, fütursuz hareketsizliği, vecdi ve uyuşukluğu methetmiştir; bizler, saldırgan hareketi, ateşli uykusuzluğu, koşar adımı, ölümcül atlayışı, silleyi ve yumruğu yüceltmek istiyoruz.

4-Yepyeni bir güzelliğin, dünyanın ihtişamına ihtişam

kattığını iddia ediyoruz: hızın güzelliği. Kaportası, kem nefesli yılanlara benzer borularla donanmış bir yarış otomobili... makineli tüfeği kovalarcasına kükreyen bir otomobil, Samothrake Nikesi'nden daha güzeldir.

5-Yeryüzünü delip geçip, kendi yörüngesinde hızla ilerleyen eksenin direksiyonunun başına geçmiş insanı ululamak istiyoruz.

6-Şair, temel elementlerin azgın tutkularını fazlalaştırmak uğruna, canla başla, samimiyetle, bile bile harcamak zorundadır kendini.

7-Güzellik, yalnız kavgada vardır. Saldırgan tabiatlı olmayan hiçbir sanat eseri, başyapıt kabul edilemez. Şiir, bilinmeyen güçleri insan önünde diz çökecek hale getirmek adına, onlara karşı yapılan şiddetli bir taarruz olarak kavranmalıdır.

8-Asırların en uçtaki çıkıntısı üstünde duruyoruz!... İstediğimiz, İmkânsız'ın gizemli kapılarını yıkıp geçmekken, neden geri duralım? Zaman ve Mekân dün öldü. Her yer ve zamanda var olan, ebedi hızı yarattığımızdan beridir mutlakta yaşıyoruz.

9-Savaşı –dünyanın derdine deva olacak tek şeyi-, militarizmi, vatanseverliği, anarşistlerin yıkıcı tavırlarını, ölmeye değer güzel fikirleri ve kadını horgörüyü yüceltmek istiyoruz.

10-Müzeleri, kütüphaneleri, her türden akademileri yerle bir etmek ve ahlakçılığa, feminizme ve ne kadar eyyamcı, çıkarcı korkaklık varsa, hepsine karşı savaşmak istiyoruz.

11-Emekle, keyifle ve başkaldırıyla çalkalanan kalabalıkların türküsünü söyleyeceğiz; modern başkentlerdeki devrimlerin çoksesli ve çokrenkli dalgalarının türküsünü söyleyeceğiz; göz alıcı elektrikli aylarla ışık bulan tersanelerin ve cephaneliklerin hüzünlü gececil galeyanlarının, tüten yılanları midesine indiren doymaz bilmez garların, eğri büğrü dumandan çizgileri altında bulutlara hasret kalmış fabrikaların, güneşte parıldayan bıçaklar gibi, nehirleri bir adımda

aşan jimnastikçileri andıran köprülerin, ufku koklayan serüvenci vapurların, borulardan gem vurulmuş, koca çelik atlar gibi raylar üstünde eşelenen geniş göğüslü lokomotiflerin ve sanki coşkulu bir kalabalıktan kopan alkışmışçasına, pervaneleri bayrak gibi rüzgârda şaklayan uçakların süzülürcesine uçuşlarının türküsünü söyleyeceğiz.

*

Fütürizm'in başkaldırısı ve yücelttikleri; hıza, harekete, tehlikeye, geleceğe, mücadeleye, şiddete, cürete, yıkıcılığa olan tutkuları... Ansaldin, Van Diemen ve Nyctor'un yolculuklarında bütün bu tutkular yarışıyor, çatışıyor, bazen birlik oluyor, bazen dövüşüyor, ama insan ve tutkuları, kol kola ölüme doğru bir yolculuğa çıkıyorlar.

Tehlikeye tutkulu, gözüpek ve cesur bir tavır; ölümün hükmüne karşı duruyor Nyctor, üç yolcu, gök mavisi gülü dalından koparmaya gidiyorlar, ölümün topraklarında yürüyorlar, mezarlardan, vazifelerden, aşktan, tanrılardan, ölümden korksalar da yola devam ediyorlar, barışa ulaşmak için, Bilinmez'i görmek için yüreklice ilerliyorlar yollarında, sonu ölüme çıksa bile.

Hızın peşindeler; ölümün topraklarından barışın topraklarına onları taşıyacak Ansaldin'in uçağı, dünyayı iki tur dönecek kadar güçlü, hızlı bir motora sahip. Peşlerindeki kuşlardan, yükselen bulutlardan daha hızlı olmaları, daha da yukarılara çıkmaları gerek. Modern dünyanın, makinenin en büyük gücüyle, hızla ilerliyorlar ama annenin, daha dün sütüyle emzirdiği oğlu da ne kadar çabuk, ne korkunç bir hızla göçüp gitmiş ölüler diyarına.

Barış yolunda mücadele ve savaş; ölüme çalan bir barış uğruna yoldalar; ölümün topraklarından kaçıp, barışın topraklarına gidiyorlar. Ama savaş hep var, tanrılar bile, güneş bile ağlıyor birbirini öldüren insanlar için. Oğlunu, eşini kaybetmiş kadınlar da ağlıyor. Ve cezasını çekmek için savaşa susamışlar da var, çünkü ancak öyle mümkün olacak ona

göre, şerefiyle, alnı ak ölmek. Ve kadın, güzellik çıkıyor karşılarına. Barış hayali peşindeki insanlar, tek çare olarak savaşı görüyorlar güzelliğe sahip olmak için. Barış ve savaş, ne kadar ince bir çizgi üzerinde duruyor.

Bilimin ışığında aydınlanan, modern bir dünyada yaşama arzusu; buzulların içinde bulunuyor nihayet güzellik, yani o hep aradıkları barış. Korunması, yaşaması yalnız bilimle mümkün. Tıpkı üç yolcuyu o güzelliğe ulaştıran uçak gibi, güzelliği yaşatabilecek olan da sadece bilim. Tanrılar göğe yükselirken, o tufandan kurtulmak için onları daha yukarı çıkaran da bilim. Ama o bilimin, o güzelliğin elinden gelmiyor mu sonunda üç yolcunun sonu?

Başta dediğimiz gibi, kocaman bir gözü var sanki Zamanın Rengi'nin. Onun gözünden Bilinmeyen'e doğru bir yolculuğa şahit oluyoruz. Hem geçmişini, hem şimdisini, hem geleceğini görüyor. İnsana ait olanları, onun yarattıklarını ve sonradan ona düşman olanları görüyor: Rengi savaşa çalan barışı, vazifelerin ağırlığını, tercihleri, bilgiyi, parayı, hazzı, cüreti, korkuyu, pişmanlığı, kibri, yasakları, hakları, acıyı, umudu, yolculuğu, keşfi, yalnızlığa tahammülü, suçu, cezayı, aşkı... Apollinaire'in şiirselliğinde hepsi bir araya geliyor ve belki de hepsinin rengi birleşince beliriyor zamanın rengi... ve "elleri boş avare yolcu sonsuza kadar ağlayacak" çünkü o Şair, yani Gelecek.

Ankara, Aralık 2007

GUILLAUME APOLLINAIRE

ZAMANIN RENGİ

Türkçesi
Ayberk Erkay

KİŞİLER

NYCTOR
ANSALDIN DE ROULPE
VAN DIEMEN
MÜNZEVİ
MAVISE
MADAM GIRAUME
BUZ KÜTLESİNDEKİ KADIN
ÖLÜLER VE YAŞAYANLARIN SESLERİ
TANRILARIN SESLERİ

BİRİNCİ PERDE

Birinci Sahne

Barış içinde yaşayan bir ülkenin başkentinde bir park.

ANSALDIN

Girer; peşinden gelmeleri için arkadaşlarını çekiştirmektedir ama Nyctor, onunla gitmek istemiyor gibidir

Bu taraftan hadi gelin bu taraftan
Uçağımız hazır havalanmaya

VAN DIEMEN

Güzelim geceleri doğduğum şehrin
Şimdi varıyorum tadınıza
Yazık anca şimdi

ANSALDIN

Muhteşem bir yolculuk bekliyor bizi
Keyfe yol alıyoruz hadi gelin

VAN DIEMEN

Burada geçti bir ömür burada sevdim
Burada zenginleştim

ANSALDIN

Ayrılık vaktidir artık
Yakında bu topraklara
Ölüm hükmedecek

NYCTOR

Bırakın beni
İsteyen çeken gider tutan mı var

Ben kalıyorum
Hükmedecekmiş ölüm
Varsın etsin ne çıkar
Bizim vatanımız
Ait olmadı asla
O krallıklara
Burada barış içinde yaşar yaşayan
Ve ölen ölür yine barış içinde

ANSALDIN
Çabuk
Gelin sonra tartışalım bunları

NYCTOR
Tehlikenin en büyüğü değil mi gitmek
Uçsuz bucaksız bahçelerine göklerin
Gök mavisi gülü dalından koparmaya

ANSALDIN
Çabuk olun zamanıdır yola çıkmanın
Bırakır mı sanırsınız şu yaklaşan ölüm
Bırakır mı kaçsın hükmünden bir kul
Siz ben başkaları kim olursa olsun
Vakit geldi geçiyor gitmek gerek artık
Bir bakmışsınız ölüm sıçramış
Sıçramış ya ta buralara kadar
Esir düşmüş çılgın bir sürünün
Tam ortasında aç bir kaplan
Gelin çabuk Güneye batıya kuzeye
Sel olmuş akıyor hasımların kanı
Korku salan o koca gölgeleri
Boğdu boğacak ufku karanlığa
Doğuda bir deniz güven olmaz
Sularında yeni balıklar vızır vızır
Yukarıda tam tepesinde başımızın
Süzülüyor metalden ve tahtadan kuşlar

Süzülüyor hepsi tehditkâr gitmek lazım

(Onları sürüklemeye çalışır.)

NYCTOR

Siz gidin gidecekseniz ben kalıyorum
N'olursa olsun kaçmamalı

VAN DIEMEN

Ağır mı ağır söz şu kaçmak
Hakkımız değil mi ayrılmak
Barışın keyfini sürüyor ülkemiz
Bakanın kendisi vermedi mi bana
Pasaportları izin belgelerini
Ve dahasını gereken ne varsa

NYCTOR

Ya bize ihtiyaç duyarsa birileri
Susmak bilmiyor içimde bir ses
Gidiyoruz ama diyor yolun sonu ölüm

ANSALDIN

Hayat

VAN DIEMEN

Hangisi kim bilir

ANSALDIN

Yemin ederim hayat Gelin

NYCTOR

Bilirim iyiliğim içindir ısrarınız
Sağ olun ama tehlikeyi severim
Ben şairim ve ne demektir şair
Ruhu demektir vatanın

ANSALDIN

Gelin

NYCTOR

Devlet'inde yer vermez onlara Platon
Üstündedirler yasaların törelerin
Bir onlara tanınmıştır *bu imtiyaz*
Altına sokan da odur onları ağır yüklerin
Boyunlarının borcudur dile getirmek
Yurttaşlarının yüce bildiklerini
Hissedip de söyleyemediklerini
Dedim ya benim burada kalmam gerek

VAN DIEMEN

Kaygılısınız nedendir anlıyorum
İnanın uzun uzadıya düşündüm
Gitmek kurtarmak demek kendimizi
Ve kurtarmak vatanımızın ruhunu
Aeneas terk etmedi mi Truva'yı
Roma doğmadı mı bu ayrılıktan
Şimdi bizimle yükseliyor yeni bir Roma
Çoktan dönmüştüm bu yoldan çoktan
Ben almışım yaşımı sizin uğrunuza yoldayım
Kurtarmak uğruna bir şairi bir bilgini
Ama asıl yarattıklarını kurtarmak
Gidin buradan gidin kurtarın eserinizi
Sizin eseriniz vatanınızdır kurtarın onu
Hakkı var onda bütün insanlığın
Mecbursunuz gidin hadi durmayın

NYCTOR

Boyun eğmek gerek alın beni yanınıza
Heyhat

(Ağlar)

ANSALDIN

Geldi geçiyor gitme vakti

NYCTOR

Ayrılık anıdır işte bu an

Korku sarıyor yüreğimi
Yeni bir dünya yolcusu üç adam
Biri zengin parasını koydu ortaya
Ne gerekiyorsa aldı yolculuk için
Elveda sana bedavası olmayan dünya
Para babası sen geçmişsin
Geçmiş namı diğer ölüm
Öteki yolcu bir bilgin onun bilgisi
Hayatta tutacak hepimizi o şimdi
Yani hayat ve kavga
Burjuva kokan bir şey buram buram
Ve vücut ah evet gerçeklik
Son yolcu dolanıyor avare elleri boş
Ağlayacak sonsuza kadar ağlayacak
Her şey göçüp gitmişçesine
Şimdi aslında ölümmüşçesine
Neden mi çünkü o şair gelecek
Yani keyifli tasa
Ölümden az hayattan çok
O arzu ya da gelecek
Güzellik o ya da gerçek

ANSALDIN

Gelin

VAN DIEME

Unutmadınız ya bir şey

ANSALDIN

Her şey hazır

NYCTOR

Elveda güzel ülkem

ANSALDIN

Yeni motorum harikalar yaratacak
Dileyin dönelim havadan dünyayı

Yetmezse biri atalım bir tur daha

VAN DIEMEN

İyi iyi

NYCTOR

Ve sihirle açılıyor gece
Aralanıyor bir kapı meçhul saraya
Çabuk içeri girmeli

ANSALDIN

Gelin

VAN DIEMEN

Aracınızdan eminsiniz ya

ANSALDIN

Şüpheniz olmasın gidelim

VAN DIEMEN

Yönümüzü de bulursunuz ya

ANSALDIN

Bulurum hadi binin araca
Hava tam istediğim gibi

İkinci Sahne

Yer ile gök arasında

NYCTOR

Sonsuz arzu bizi göklere çıkaran
Şarkı söyle diyor bana Ne haz ama
Unutuyorum her şeyi bir o tatlı hazzı aklımda
Bu gökyolculuğunun ve nasıl anlatsam
Göklerin ilahisini mırıldanacak olsam
Öyle bir zevk alacak gibiyim ki bundan
Sus diyeceğim kendime sus da duyayım titreşirken

Uzayın derinliklerinde Ahengi Altın parıltısını
Göğün notalarını Ateşten yankılarını
Sel olmuş yaklaşan yakıcı bir ışığı
Amansız saldırıyor sessizliğe şarkımın dalgaları
Sonsuz sessizliğe ve hareketsizliğe
Ama ne haz
Yer yarılıyor
Yükseliyor ufuk

ANSALDIN

Ufuk yükseliyor
Biz yükseldikçe

NYCTOR

Altın sarısı bulutlar
Oynaşıyorlar sarmışlar etrafımızı
Teknelere yanaşır ya yunuslar onlara benziyorlar

VAN DIEMEN

Aşağı sarkmayın Nyctor

NYCTOR

Bu çizgiler bu upuzun çizgiler de neyin nesi
Toprağa kazınmış bir uçtan bir uca
Volkanik bir bölge olmasın burası

VAN DIEMEN

Nyctor göğe bakın Nyctor

NYCTOR

Rahat bırakın beni bu sahne içler acısı
Görmek istiyorum orada olanları
Daha aşağılara insek ya

VAN DIEMEN

Bırakın hızımıza hız katalım
Yükselip de kurtulalım şu kuşlardan
Peşimize takıldılar takip ediyorlar

NYCTOR

Oradaki uçağın peşinde onlar

ANSALDIN

Aman dikkat şu ucube çiçeklere
Açıverdiler durup dururken

NYCTOR

Çekip gitmeden buralardan
Yakından göreyim şu virane manzarayı
Tanımak istiyorum o yerde biten
Esriten tehlikeyi aşağı inelim

ANSALDIN

Olur şey değil istediğiniz

NYCTOR

Ödlekler ölümden korkuyorsunuz

ANSALDIN

Ölümden korktuğum yok fakat
İnsafına kalmak istemem

VAN DIEMEN

Hiçbirimiz bilmeyiz korku nedir
Dediğiniz gibi olsun inelim

NYCTOR

Yanına çağırıyor beni
Karşı konmaz sihri
Bu yaman harbin
Az gideyim yanına
Bir bozayım büyüsünü
Sonra koyuluruz yola

VAN DIEMEN

Öyle olsun

ANSALDIN

İniyoruz

Üçüncü Sahne

Haçlarla kaplı savaş meydanı

MADAM GIRAUME

Savaşı gören meydandır burası
Vurdular başından düştü yere
(Altında oğlunun yattığı haçı bulur.)
Oğlum işte buradasın şu haçın altında
Sensin sen kıymetli cevherim
Sensin sen ak meyvem kızıl meyvem
Oğlum bu benim yavrum bu benim bu o
Oğul şu haçtan ibaretsin ya artık
Oğlum bu benim yavrum bu benim bu sensin
Ey güzeller güzeli kızıl çeşme
Kurudun ya sonsuza kadar
Ey sen kaynağın içimde saklı
Oğlum bu benim yavrum bu benim bu sensin
Uyuyorsun imparatorluk morları içinde
Her tarafında lekesi benden aldığın kanın
Ey oğul etimden çıkma latif zambak
Güzelim tomurcuğu yüreğimin
Oğlum oğlum sensin işte cansız yatan
Alnında açılmış yeni bir ağız
Gülüyor çektiğim kahırlara bu akşam
Konuş yeni ağız yerin altından
Sen hâlâ açık ağız sen ne söylersin
Kırmızı kıpkırmızı ağız sen dilsizsin

MAVISE

Ey nişanlım boylu poslu güçlü kuvvetli
Can vermişsin maviler içinde sen
Gökten bir tutam gömülmüş toprak altına

Hüner ondaydı marifet onda
Kuvvet ondaydı ben bilgeydim
O emekti ben fikir
Hayat ve Düzen el ele
O emekti ben fikir
O güçlüydü ben bilge

MADAM GIRAUME

Ağır mı ağır olmalı şimdi bedenin
İki büklüm kaldım altında sırf hatıranın
Ey oğul bir zamanlar seni ben taşıdım
O zamanlar ağırlığın bile yoktu canım
Sütüm de kalmadı canını beslediğim
İsteme nasıl beslerim ölünü

MAVISE

Ama ne çare bilgim beyhude
Onu diriltmeye yattığı yerden
Yanı başına uzansam bana yeter
Yanı başına üstümde kara elbisem
Masmaviydi gün gibi
Daha gamlıyım geceden

MADAM GIRAUME

Konuş oğlum cevap ver annene
Bu sesti sana konuşmayı öğreten

MAVISE

Kibir kibir eğ şu boynunu
Kibir bak acı çekmeyen mi kaldı
Sana acı çekmek yok artık
Ama sanki umrumda mı başkaları
O ölmüş yatıyor masmavi gök gibi
Kızıla vuran akşam bulutlarıyla kaplı

MADAM GIRAUME

Nelerden geçtim nelerden kimse bilmez

Ayak basmaya bu yasak meydana
Ama sen öylece cansız yavrum benim
Neler etmişler ya sana vurmuşlar seni
Hepsi bir olmuş senin canını almaya
Benim kanımdı madem tadacakları
Kurutsalardı ya o kanı kaynağından
Alsalardı ya benim canımı ey oğul
Benimki dururken ne diye kıydılar canına

MAVISE

Aşkımın içinde saklı durur
Yoluna can verdiklerin
Verdiğin candan doğan gelecek
Beni sevdiğini söyle duymam gerek
Ey nişanlım duy bakireyim
Ama kanın bedenimde yatıyor
Ben ölümünle döllendim
Hissediyorum içimde saklı gelecek

MADAM GIRAUME

Bu acıyla neylerim şimdi ben
Gamlı yaralı gözlerimde yaşlar
Duyun oğlum benim oğlum öldü
Oğlum üzüm bağında bir salkım
Çekmişler içinden şarabını
İçip bitirmişler o kıymetli şarabı
Duysun dünya âlem şimdi hepsi sarhoş
Bulmuşlar kafayı bu şaraptan
Bu kanımdan şaraptan kıpkırmızı kanımdan

MAVISE

Nihayet kıyıldı nikâhımız
Ve oğlumuzun adı gelecek
Şu taburlar yok mu can bulan
Göçüp gitmişliğinden umudundan
Bilir misin ne çok severdim seni

Dudakların bildim sana mezar olan toprağı
Doyasıya öpüyorum dudaklarınmış gibi
Ey mucizeler mucizesi toprak da öpüyor beni

MADAM GIRAUME

Ey oğul ey oğul zambaktan ak
Oğlum oğlum kış zamanı ruhumun
Ey oğul vatana kurban
Ey oğlum nice acı nice haz
Cevap ver bana cevap ver yavrum

Cevap ver bana cevap ver yavrum

MAVISE

Ölüm ey ölüm ey yaşayan ölüm
Heybetli ölüm zalim ölüm
Gözyaşlarım ruhumun kanı
Islatıyor toprağı şu son defa
Beni öpen toprağı ey gözyaşlarım
Akın amansız acımın yoluna
Varsın şu dünya sarsın seni
Ey yakışıklım sarsın seni yüzük misali
Varsın o olsun bize nişan yüzüğü

ÖLÜLER VE YAŞAYANLARIN SESLERİ

Çöküyor aşkın alacakaranlığı
İnsanmış kaç yazar
Kaç yazar kovandaki eşekarıları
Kaç yazar aşkı parası şöhreti
İnsanmış kaç yazar
Elveda elveda her şey ölmeli

Dördüncü Sahne

VAN DIEMEN

Kadınlar var orada

NYCTOR

Çığlıklar var

ANSALDIN

Ölümün toprakları buralar

VAN DIEMEN

Hanımlar tekin yer değil burası
Durmayın burada gelin bizimle

MADAM GIRAUME

Yasak bana oğlumu bir daha görmek
Alın götürün beni dilediğiniz yere

NYCTOR

(Ansaldin'e)

Hesapta yoktu bu yol arkadaşları
Düşün can düşmanıdır kadın
Canı hiç sıkılmayan ben bile
An gelir sıkılırım onlardan
Gülüp eğlenmişlerdir belki dün
Bugün gözyaşları sel olmuş
Yarın akıllarından uçacak ölüm
Yalnız nefes alanları görecek gözleri
İşte hazırlar peşimizden gelmeye
Neyse çok değil topu topu iki kadın
Yalnız kalması kolay canım isterse

ANSALDIN

Nyctor haksızlık bu yaptığınız
Haberleri bile yok niyetimizden
Sanıyorlar ki tek isteğimiz

Uzaklara götürmek onları
Bu tekinsiz meydandan uzaklara
Nereden akıllarına gelir gittiğimiz
Kutsal barış topraklarına

NYCTOR

Onlara söylemeliyiz

ANSALDIN

Olmaz gelirler mi peşimizden söylersek
Zamanı gelince takdir edecekler
Barışın söze dökülmez tadını
Çoktan tatmış onlar acıyı

NYCTOR

Alçak

ANSALDIN

Faydaları olacak bize bu yolda

NYCTOR

Siz söylemezseniz

ANSALDIN

Söylemeyeceğim

NYCTOR

Ben söylerim olan biteni

ANSALDIN

Yasaklıyorum sakın kalkışmayın
Söylerseniz öldürürüm sizi
Planlarımı bozmanıza izin veremem

NYCTOR

Buna niyetim yok Ansaldin
İnsafınıza kalmış haldeyim
Sizden nefret ediyorum hani nerede barış
Varsa yoksa nefret işte aramızda

MADAM GIRAUME

Siz de gelin Mavise

MAVISE

Nereye

VAN DIEMEN

Başka diyarlara

MAVISE

Nişanlımın annesi
Arkanızda olacağım her zaman her yerde

NYCTOR

O korkunç Latince kelime *cruor*
Onunla anılmak istiyor bu çağ
Ve anlamı dökülen kan

ANSALDIN

Gitme vaktidir buralardan uzaklara
İlk top atışları başladı duyuyorum
Bugünlerde bunun adı daha yalnızca
Hazırlık Gelin

ÖLÜLER VE YAŞAYANLARIN SESLERİ

Elveda elveda her şey ölmeli

İKİNCİ PERDE

Birinci Sahne

Issız bir ada

VAN DIEMEN

Ne hoş yolculuk ama

MADAM GIRAUME

Haklısınız

Harika doğrusu ama neredeyiz biz

VAN DIEMEN

Ekvator'a pek yakın bir Afrika adasında
Hiçbir denizcinin ayak basmadığı
Sevgili Ansaldin'in dedikleri doğruysa
Issız da kalacakmış büyük kâşiflerden ikisi
Livingstone ve Stanley keşfetmeseymiş
O gün çehresi değişmiş insanlar gelmiş
Birkaç zenciye rastlarız belki belli mi olur
Yılanlara düş diyarından canavarlara
Siz isteyin hepsini yoktan var ederiz

MADAM GIRAUME

Afrika'da ıssız adaymış yok canım
Ekvatormuş yılanmış canavarmış
Olur şey mi bunlar işte gülüyorsunuz
Dalga geçiyorsunuz hadi yapmayın

VAN DIEMEN

Doğru söylüyorum

MADAM GIRAUME

Gülümsüyorsunuz

VAN DIEMEN

Hiç de bile

MADAM GIRAUME

Benim ülkemdeyiz hâlâ
İnanmam size hayır ama ya bu sıcak
Bu ne sıcak böyle kavuruyor
Ah hayır güldünüz işte hem hani nerede
Tropikal bitkiler

VAN DIEMEN

Kimselere görünmez onlar
Kim istiyorsa ayırt etmek
Tropikal olandan olmayanı
Botanikten anlamalı az biraz
Görmesini bilmeli

MADAM GIRAUME

Nasıl olur

Ekvator diyorsunuz nasıl inanayım
Ama sanki şaka yapmıyorsunuz

VAN DIEMEN

Yapmıyorum

MADAM GIRAUME

Söylesenize kimin nesisiniz siz

VAN DIEMEN

Bizler

Barışa gönül verdik ve kaçıyoruz
Onun barınmadığı topraklardan
Yüreğimizi yaktı biçare haliniz
Gelin istedik bizimle beraber
Ve kabul ettiniz işte bizimlesiniz

MADAM GIRAUME

Aklımı başımdan aldı duyduklarım

Ama alışmam gerek bunlara
Hem siz haklıydınız
Biz neylerdik oralarda

VAN DIEMEN
Öyle ya

MADAM GIRAUME
Kadın barış için yaratıldı
Issız bir adada bulamayacağız da
Nerede bulacağız barışı

VAN DIEMEN
Doğru ya

MADAM GIRAUME
Ama ne arayanımız olacak ne soranımız
Koca evrende beşimiz yapayalnız

VAN DIEMEN
Bir arada elin parmakları gibi
Evet yalnız olacağız

MADAM GIRAUME
Yalnız yapayalnız

VAN DIEMEN
Vakit geldi artık bazıları
Katlanmalı
Yalnızlığa
Orada bir hiç artık insan
Orada geldiğimiz yerde insan anca bir zerre
Geçirmiş üstüne heybetli bir gövde ne fayda
İnsan anca bir damla sermayenin kanında
Ağızlarından akan salya meclislerin
Bir tutam ot memleket denen tarlada
Şöyle bir süzüş müzeyi göz ucuyla
Banka kasalarında bozuk para bir avuç

Az biraz buğu kahvehane pencerelerinde
Düşünüyor ama kölesi olmuş makinenin
Yasa saymış boyun eğer kalkış vaktine trenlerin
İnsan dediğin bir hiç işte bundandır kaçışımız
İnsana yaraşır bir özgürlük bulmak için

MADAM GIRAUME

Sanki bir kurtarıcı benimle konuşan
Dinlemek söylediklerinizin her kelimesini
Dolduruyor içimi sonsuz bir neşeyle
Zevkle

VAN DIEMEN

Aman dikkat madam
Bu halde görmeyeyim sizi hep karşımda
Bu halde dertten ırak kederden uzak
Sizsiniz bize bir an olsun unutturmayacak
Geldiğimiz topraklarda çekilen acıyı
Günümüzü gün ederken barış diyarında

İkinci Sahne

MAVISE

Alçaklık bunun adı
Kandırdınız bizi
Alay ettiniz bizimle
Bağrı yanık kadınlarla
Derhal görmek istiyorum
Van Diemen beyefendiyi
Geri götürün bizi
O güzel ülkemize

ANSALDIN

Şaşmadım öfkenize bekliyordum
Kızgınsınız ama haksızlık ediyorsunuz

Biz değil miyiz sizi ölümden kurtaran
Ve en dehşetlisinden kederlerin
Ne yapardınız oralarda hadi söyleyin
İçler acısı beşeri okyanusun
Kokuşmuş yüzeyine yükselen
O sızlanan acayip atollerin
Basit madreporik hücreleri
Burada önünüze serilmiş kâinat

MAVISE

Vazifeler kimin umrunda
Orada kalmalıydık
Yaraları sarmaktır
Yürekleri avutmaktır
Kadının asıl vazifesi

ANSALDIN

Nyctor haklıydı demek
İstemiyordu bizimle gelmenizi

MAVISE

Söylemeliydiniz her şeyi
Buydu doğru olan
Ben neler ummuştum oysa
Bizi alıp götüreceksiniz sanmıştım
O meydandan uzaklara
Nereden bilirdim Ekvator'aymış yol
Barışı bulmak uğruna
O barışı bilirim vardır
Ama yüreklerde saklıdır
Ve nedir bilir misiniz
Vazife neyse onu yapmaktır

ANSALDIN

Affedin beni vuruldum size
Tutuldum daha ilk gördüğüm an

Sonra fark ettim bana benziyordunuz
Siz de bilime kaptırmıştınız gönlünüzü
Toprağı görür oldu gözlerim size bakınca
Hani gelir ya oyununa talihle kimyanın
Hani dönüşür ya aheste beste o taşlara
Nefes keser o taşlar şekle girip parlayınca

MAVISE

Her şeyin içindedir güzellik
Vazife yapıldı mı oradadır

ANSALDIN

Desenize niyetiniz belli sizin
Kölesi olmak meşhur beylik sözlerin

MAVISE

O sözler değil midir isim olan
Gerçekten var olanlara Vatana
Milliyete ya da ırklara
Zerrelerinden ibaret olduğumuz
Söyleyin n'olurdu kandaki bir yuvar
Ya da ufacık bir hücre vücutta
Görevini yapmayı
Reddederse

ANSALDIN

Ne derseniz deyin siz
Uygar olan olmayan o Devletlerinizden ötede
Yeni bir düzen hayat buluyor kandan
Bir Devlet doğuyor büyük bir Devlet
Ne beylik sözlere ne şan şöhrete
Hiçbirine heves etmeyenlerin vatanı
O ilk hıristiyanlar gibi
Kanın içinde hepsi hazır
Hepsi hazır evrene yayılmaya
Mesih'ti sunan insana

Ruhani haklarını
Fransa'ydı var eden
Felsefi haklarını
Bu ıpıssız adada
Gelin biz haykıralım
Fiziksel haklarını siyasal haklarını

MAVISE

Hakkımız yok
Yüzüstü bırakmaya
Ölmüşleri yaşayanları

ANSALDIN

Köle olmuşsunuz sözlere

MAVISE

Ülkemize geri götürün bizi

ANSALDIN

Katolik bir dünya doğuyor
Yalnız bilimin üstünde yükselen
Ve insanların çıkarlarının
Doğrusu bu değil mi hadi söyleyin
Söyleyin en rahata erişmez mi insan
Gelişip ilerledikçe
Sanayi

MAVISE

Çılgınlık bu
Ülkemize geri götürün bizi
Gidin Van Diemen beyi bulun
Sizi burada bekliyorum

ANSALDIN

Emredersiniz

Üçüncü Sahne

MAVISE

Yanıldım mı yoksa
Kadın dediğin bilir ıstırabı
Ben de bilirim en acısını
Binlerce fikir kuşatıyor etrafımı
Kimim ben tanımaz oldum
Ben değil miydim kaçırdılar diye
Alıkoydular diye yeri göğü inleten
Ama şimdi en derinlerimde
Mutluluğu tatmıyor muyum
Ey hayat ey savruk hayat
Dönmüşüm bir bahçeye
Bir rüzgâr vuruyor bir yağmur
Can veriyor çiçeklerim
Geldi geçti hayat
Yaman geçti şanlı geçti
Ne kızdım oysa ben
Başı bağlı gelin olacaktım
Ama toprağa gömüldü aşk
Şu aşk neyin nesiydi hem
Bilemedim nereden bileyim
Güzel kızımdır bir onu bilirim
Savaş meydanı kadar güzel
Kâinatın aşkı adımı haykırır
Bütün insanların aşkı
Bütün var olanların aşkı
Bütün makinelerin
Ama ben sevebilir miyim hiç
Şu ben vazifesinden sarhoş
Kuşatılmaktan sarhoş
Günaha davet edenlerle

Direnmekten sarhoş
Kavgadan sarhoş ah şu ben
Şimdi gel kabul et diyorlar
Beş para etmez yaslı barışını
Şu insan yüzüne hasret adanın
Hayır olmaz benim gitmem lazım
Götürsünler beni bu yerlerden
Aşkla dolu nefretle dolu
O insanlığa karışayım yeniden
Ama gidemez oldu ayaklarım
Yeni bir vazife çıktı sanki karşıma
Yükseldikçe yükseldi ruhumda
Büyüdükçe büyüdü yüreğimde
Şu çocuk yok mu Nyctor
İşte o sanki yeni vazifem
Bir tek o hani içine atan
Terk eyleyişin utancını
Şair olmanın utancını
Yaşamanın utancını

Dördüncü Sahne

NYCTOR

Mavise yolunuzu mu kaybettiniz yoksa

MAVISE

Hayır Ansaldin beyefendiden rica ettim
Van Diemen beyefendiyi getirecek yanıma

NYCTOR

Ah kızdınız demek buraya sürüklendiğinize
Sizi anlıyorum haklısınız elbet öfkelenmekte
Öyle ya geri dönmek istersiniz oralara
Doğrusu da buydu ama asıl suçlu benim

Benim çünkü bir bendim üçümüz arasında
Suçun farkında olup da sesini çıkarmayan
Kolunuzdan tutmuş götürürlerken sizi
O infilak bahçesinden uzaklara

MAVISE

Bakışlarınız Nyctor beni benden alıyor
Görür gibisiniz aklımdan geçenleri
Ahenkli sesinizden dinliyorum
Bütün bir insanlık bu konuşan
İnsanlık eşim yerine koyduğum
Nişanlım toprak olup gideli

NYCTOR

Oysa şairim yalnızca bir ses
Cılız bir ses sonsuzlukta

MAVISE

Bir şey var ardınızda gizli
Yalnızlığınızın edasında saklı
Bir şey Nyctor gözümün görmediği
Görmesem de beni benden alan
Oysa ben değil miydim sırt çeviren
Kalplerin kimyasına baştan çıkaran
Aşk bir orduydu üstüme yürüyen
Muzaffer bir ordu dört yanımı kuşatan
Gözüm açık düşlediydim mutluluğu
Vazife neyse onu yapmak üstüne kurulu
Ve özgürce aramak üstüne kavgayı
Bıkmadan usanmadan aramak kavgayı
Yüreğime karşı insanlığın
Aklıma karşı doğanın kavgasını

NYCTOR

Ve bir bakmışsınız mecbursunuz barışa

MAVISE

Bin bir Sfenks dört dönüyor etrafımda
Kükrüyorlar suratıma bil bakalım hadi bil
Nasıl da isterdim biliyorum demek
İşte yanıt bu demek her birinin suratına
Ama ne tuhaf canavarmış şu karşımdaki
Bilmece sormuyor ki cevabını bulayım
N'olur söyleyin ister misiniz sizinle kalayım

NYCTOR

Ya vazifeniz

MAVISE

Feda olsun

NYCTOR

Ya anılarınız

MAVISE

Feda olsun

NYCTOR

Ey kadın ey kadın daha mekanik
Bin kat mekanik şu makinelerden
Topların ruhu bile gün olur sarsılır
Sarsılmaz kadının ruhu işte hâlâ
Yaradılışının çığlığını haykırıyor

MAVISE

Bir âlem kadınımdır ben
Sizin gibi öyle bir başına
Bir formül arıyorum yıllar yılı
Mutlak güce uzanan anahtarı
Bırakın Nyctor aydınlanayım
Işık olsun bana aklınızın alevi
Dileyin tek vücut kılalım
Yek kılalım bilimi ve şiiri
Tıpkı başlangıçtaki gibi

Ah Nyctor ah hayır ben kayboldum
Biliyorum diyemem artık Nyctor
Ne varsa bildiğim hepsini unutmuşum
Görememiş yazık anlamamışım ben
Yalnız sevmek gerekmiş hiçbir şey bilmeden

NYCTOR

Sevmek öyle ya işte aradığınız formül
İşte mutlak gücün formülü sevmek
Ama söyleyin kim dilediğince sevebilir

MAVISE

Tehlikeye göğüs geren

NYCTOR

Doğru ya yücelik neyse şaire
Tehlike de odur işte hayata
Ama o da nasıl uzaktır aşka
Bakın Ansaldin geliyor o sizi seviyor
Elveda

MAVISE

Aramızdaki barış mı

NYCTOR

Elveda

Beşinci Sahne

ANSALDIN

Bakmadığım yer kalmadı şu adada
Van Diemen yok ortalarda bulamadım
Nyctor sakın uzaklaşmaya kalkmayın

MAVISE

Eyvah gidecek yer de yok oysa

ANSALDIN

İşte bu adam adanın yegane yerlisi

MÜNZEVİ

Demedi demeyin dinleyin kaçın kurtulun
Şu volkan bu adanın hükümdarı
Uyandı uyanacak kaçın vakit dar
Vay haline önüne çıkanın hadi durmayın
Kalırsanız yok olursunuz benimle birlikte
Durmayın Kaçın

Altıncı Sahne

ANSALDIN

İnanın bu adamın ağzından çıkanlara
Adada dolanırken ben de gördüm
Avaz avaz bağırdığı büyük belayı
(Münzevi bayılacak gibi olur.)

VAN DIEMEN

Neyiniz var sizin

MADAM GIRAUME

Açlıktan öldü ölecek

MÜNZEVİ

Yok yok bırakın beni yok bir şeyim
On yıl oldu konuşmayalı
Bir insan evladıyla

ANSALDIN

İşte barış

MÜNZEVİ

Amansız bir savaş doğaya karşı
Hayvanlara karşı böceklere karşı

Adını koyan koysun isterse barış olsun

VAN DIEMEN

O halde kalmak neden gelsenize bizimle

NYCTOR

Evet gelin

YALNIZ ADAM

Hakkım yok gelmeye
Vazifem var yasak bu adadan gitmek bana

ANSALDIN

Neyin nesiymiş bu yaman vazife

MÜNZEVİ

Vazifem büyük bir suçun cezasını çekmek
Ama geldiniz işte karşımdasınız yargıçlarım
Uçup gideceksiniz buralardan çok geçmeden
Ey beklenmedik kuş binbir suratlı
Ama durun dinleyin önce ne suç işlemişim
Beni yargılayın ve öyle gidin gidecekseniz
Siz kanatlanıp yükselirken göğe doğru
Ben aleviyle arınayım fani bir yangının

VAN DIEMEN

Konuşun

NYCTOR

Konuşun

MÜNZEVİ

Yoldaş bildiklerim
Sarılmıştı boğazıma haksız yere
İhanetle aldım intikamımı
Hüküm giydim hak yerini buldu
Yol alıyordu denizde o gün
Beni sürgüne götüren gemi
Atladım suya kaçtım yüzerek

Hak değildir şimdi bana gitmek
Seçen bendim zindanımı
Suçluysa insan biliyorsa suçunu
Kaçmaya kalkmaz zindanından
Kaçmaz cezasını çekmeden
Ben cezamı çekmedim daha
Şahane bir hayattı benimkisi
Yaban mı yaban bir hayat
Zaferle çıktığım savaşlardan ibaret
Bırakın beni bırakın beni elveda
Ben cezamı çekmeyi seçtim
Kaçmayı değil Elveda gidin buradan
Elveda suçlunun tekiyim ben

NYCTOR

Öyleydiniz

MÜNZEVİ

Doğru mu duyduklarım Sağ olun

VAN DIEMEN

Cezanızı çekmekse istediğiniz
Ölmeye hakkınız yok
Yaşamalı ve acı çekmelisiniz

MÜNZEVİ

Öyle mi sahiden

ANSALDIN

Gelin bizimle

MÜNZEVİ

Kimsiniz siz

ANSALDIN

Yüzünüzde insan gören insanlar
Yalnızca insan oysa oralarda
Birbirine kıyıyor başkaları

MÜNZEVİ

Nerede

VAN DIEMEN

Orada Bütün ülkelerde

MÜNZEVİ

Hey yaşayın

Hey yaşayın desenize kan döküyor insan
Desenize ölüyor insan alnı ak
Desenize ölüyor insan şerefiyle
Götürün beni o kanayan ülkelere
Can vereyim ihanet ettiklerim uğruna
Ödeyeyim neyse suçumun bedeli nihayet
Gök kubbeden adama düşen yargıçlar
Bağışlayacak mısınız günahlarımı
İnsan mı diyeceksiniz bana bakıp
İnsan mı sayacaksınız ölüme layık
Son nefesinde yağız haykırışlarla
Kanı akan bir insan mı oluk oluk
Bir yıkansam o kanla dolan ırmaklarda

VAN DIEMEN

Bizler sizi yargıladık suçunuz affedildi
Artık durmayın burada gelin bizimle
Bir varalım aradığımız ülkeye
Topraklarında barışın yaşadığı
Söz o ülkelere götüreceğiz sizi
Kanın sel olmuş aktığı

ANSALDIN

Çabuk gelin

Çabuk hazırız yola çıkmaya
Yolculuk kutuplara gelin

MAVISE

Şu hain nasıl da sadık vazifesine

Ondaki sadakat ne arar bizde

NYCTOR

Volkana bakın alev saçıyor
Lav fışkırıyor ağzından ah olan oldu
Düşman belledi bizi tabiat

ANSALDIN

Gelin

NYCTOR

Tanık olun şu korkunç manzaraya
Beyhude aradığımız barış işte karşınızda

ÜÇÜNCÜ PERDE

Birinci Sahne

Yer ile gök arasında

VAN DIEMEN

Göz kamaştırıyor manzaranın dehşeti
Fazla yükseldik Ansaldin bu kadarı fazla
Bugün nasıl da parıldıyor güneş
Dayanamayız bizler bu kadarına

ANSALDIN

Oysa yukarı daha yukarı çıkmalıyız
Şu koca bulutlara bakın yükseliyorlar
Yukarı çıkmalıyız yoksa sonumuz tufan

MAVISE

Hayret insana benziyor bazıları
Bazıları da canavar sanki

NYCTOR

Haklısınız ne zamandır izliyorum onları
Geliyorlar Mavise tanrılar bu gelenler
Tanrılar Mavise insanoğlunun tanrıları
Burada toplanıyorlar ve hiç şüphem yok
İlk defa evet ilk defa kucaklaşıyorlar
Tahtadan taştan altından tanrılar kurnaz tanrılar
Ve usun tanrıları ilerliyorlar güneşe doğru
Sarsılıyor kâinat gölgelerinin dehşetinden
O kem gölgelerle çalkalanıyor atmosfer
On iki boynuzuyla yarıyor Bel sonsuzluğu
Açmış kapılarını mabetler tanrılar buradalar
Gelmişler seslerini duyurmaya güneşe

İyi yürekli tanrılar kurban düşkünleri bile
Huzurdan başkasını istemediler kulları için
İnsanı sevdiler mutlu olsun istediler
İstediler ki insan elinden gelmesin ölüm
İstediler ki yalnız tanrılara kurban sunsun insan
Kutsal barış akitleri insanla hayat arasında
En eli kanlısı en gaddarı bile sevdi barışı
İşte bundandır yolculukları güneşe doğru
Akıl almak hepimize can veren yüce güneşten
Şu tanrılara bakın zincirlerini koparmış bir derya
Bir yangın amansız büyüyen yeri göğü inleten
İnsan başlı ihtiyar boğa tanrılara bakın
Sipsivri sakalları sarkıyor suratlarından
Bu canavar tanrılarla kararıyor gök kubbe
Babil'in tanrılarıyla Asur'un tanrılarıyla
İşte kayıkçı Melquarth ve Moloch
Koca midesi doymak bilmez aç tanrı
Kıyıların taptığı Baal adı her kıyıda başka
Baalzebub denen girdap sineklerin tanrısı
Savaş meydanlarının tanrısı dinleyin dinleyin
Tanit geliyor çığlık çığlığa ve Lilith yana yakıla
Ve bakın şu gelenin heybetine altın kanatlarına
Sarılmış geliyor kırıntılarıyla ışıktan çemberlerin
Ürkmüş meleklerden kutsal mahlûklardan
Ve kat kat alevlerden yapılma tahtına kurulmuş
Geliyor işte kıskanç Jehovah adı bile dehşet saçan
Yaklaşıyor ulu sonsuzlukta çakan şimşeklerle
İşte tanrılar her yerde onlar her yerde tanrılar
Piramitlerden çıkıp gelmiş antik tanrılar
Sfenksler hayvan başlı tanrıları Mısır'ın
Gnomlar Osiris ve bütün tanrıları Yunan'ın
Musalar üç kız kardeş Hermes Dioskurlar
Jüpiter Apollon Vergilius'un tanrıları

Ve yürekler acısı haç kanın sel olup aktığı
Alnına kazınmış beş kutsal yaradan sızan
Kavrıyor onun tutkusuyla titreyen güneşi
İşte manitular amerikan tanrıları
Karın ruhları ve ganik sinekleri
Galyalı Tutatis kuzeyin valkyrieleri
Hint mabetlerine bakın hepsi bomboş
İnsan öldüren insanlara ağlıyor tanrılar toplanmış
Bir arada güneşin altında ve güneş de ağlıyor insanlara

TANRILARIN SESLERİ

Güneş ey hayat behey hayat
Gel dindir öfkeleri
Gel deva ol kederlere
İnsaf eyle insanlara
İnsaf eyle Tanrılara
Ecel olur son nefesi insanın
Sana yalvaran Tanrılara

İkinci Sahne

Güney kutbu

VAN DIEMEN

Yol buraya çıktı dostlar kutuptayız
Barışın toprakları mı bu topraklar
Bu muydu Ansaldin vaat ettiğiniz
Hani keyfine varacaktık hayatın
Oysa titriyoruz soğuktan ve korkudan

NYCTOR

Yazık

MAVISE

Uykuya yenik düşüyorum
Her yanım buza mı döndü yoksa

MADAM GIRAUME

Ufacık bir balkon olsa yola bakan
Az olsun geleni geçeni o da yeter
Tramvay sesleri yankılansa uzaklardan
Buz kesmiş hatıralar bu buzulda

MAVISE

Hatıralar Hatıralar

MÜNZEVİ

N'olur
Çok kalmayalım bu çölde
Sözünüzü unutmayın sakın
Beni o ülkelere götüreceksiniz
Cesaretin yiğitliğin ülkelerine

NYCTOR

Mutlak beyazlık ışıl ışıl
Nereye baksan barışın hayali
Ansaldin de Roulpe beye uyduk
Geldik peşinden buralara kadar
Nasıl da vuruyor barışın soğuğu
Gizlisi saklısı kalmayacak yakındır
Tanışacağız barışın tüm dehşetiyle

MADAM GIRAUME

Derin ölüm ebedi ölüm

VAN DIEMEN

Deli esen rüzgârla savruluyor
Taşa dönmüş kar taneleri bakın
Kasıp kavuruyorlar etrafı amansız
Kaplıyor her yanı kurşuni sis
Nemden doğma ve birkaç damladan
Atmosferde buz kesmiş

NYCTOR

Yazık

VAN DIEMEN

Ama kim bilir olur ya doğru çıkar
Ansaldin de Roulpe beyin bilimsel kehanetleri

ANSALDIN

Gerek yok telaşlanmanıza
Ayarlayacağım her şeyi biraz sabır
Konaklama ısınma aydınlatma her şeyi
Buzdan var edeceğim hepsini

NYCTOR

(Van Diemen'e)

Ondan umudu keserdim yerinizde olsam
Bana kulak verin adam aklını oynattı
İnanın götürürdüm sizi buralardan
Bilseydim şu uçağı uçurmasını
Çıldırdı Ansaldin çıldırdı ve yakındır
Biz de çıldıracağız onun gibi hepimiz
Ölüm bizi bekliyor Elveda Mavise
Buz kesiyor sanki düşündüğüm

MAVISE

Sözlerim donuveriyor
Çıkarken ağzımdan

MADAM GIRAUME

Ölüyorum ben

ANSALDIN

Sahip çıkın umudunuza yalvarırım
Güvenin bana hepiniz inanın
İşte görüyorum bir şehir bembeyaz
Yoktan var olacak bu toprakta
Bir ışık yakacağım gökte çakacak
Parıldayacak şu buzullar
Elmaslar gibi

MAVISE

Delirmiş

ANSALDIN

Ve saraylar olacak meskenimiz saraylar
Yerküre ısıtacak bizleri en derinlerinden
Bir hayat ki akla sığmaz büyülü
İşte burada doğdu doğacak

MÜNZEVİ

Neme gerek bunlar
Savaşın ülkesine gitmek isterim ben
Ey hatıralar insafsız hatıralar

NYCTOR

Biz ölüme giderken bastırıyor ayaz
Gelin avutmaya bakalım kendimizi
Asla çürümeyecek bu vücutlar asla
Dipdiri kalacaklar asırlar boyu
Uykuya dalmışız gibi çünkü ölüm
Çürümek değil kokuşmak değil
Bu muhteşem barış diyarında
Bir uyku yalnızca sonu olmayan

VAN DIEMEN

Ha gayret teslim olmak yok
Umutsuzluğa hadi ayrılalım
Keşfe çıkalım dört bir yana
Şu kristal yamaçlara tırmanayım ben
Savruk buzulların arasından geçeyim
Oradan bir bakayım ak krallığımıza

Üçüncü Sahne

NYCTOR

Hayalete benziyor
Sisin içinde karaltıları

MAVISE

Yazık
Yüreğiniz taştanmış Nyctor taştan
Sizin elinizde can verdi umut
İnancımız kalmadı Ansaldin'e
Bu sizin suçunuz

NYCTOR

Ama o çıldırdı

MAVISE

Çılgınlık neler var etmedi yoktan
Kuşkununsa tek yarattığı ölüm
İnsan istese yeter her şey emrinde
Her şey şu kuzey ışıkları bile
Sırtına geçirip ipek mantosunu
Arz-ı endam eyleyen gökyüzünde

NYCTOR

Artık yanı başımızda ölüm
Daha yakın göğsümüze dayanmış
Makineli tüfekten daha yakın

MAVISE

Varsın olsun
Vay korkak vay adam sanmıştım ya sizi
İnsan dediğin her zaman her yerde
Tehlikede N'olmuş delirmişse Ansaldin
Onun umudu var Sizinse ölüm düşleriniz
Madem sizin aklınız başınızdaymış

O halde sıvayın kolları kurtarın bizi

NYCTOR

Ey gece ey muhteşem gece
Sürünüyor fosforlu ucubeler
Batmak üzere hoş sedalar
Sonsuzluk çemberinde
Sefasını sürüyorum barışın
O aklığının o görkeminin
Tanık olmayacak ebediyet asla
Göçüp gittiğine can verdiklerinin

MAVISE

Ah

Delirdi o da delirdi
Hepsi delirdi

NYCTOR

Bu olsa gerek
Ebediyetin bize vaadi
Can vermek barışın ayazında
Dolaşmaya gidiyorum ben etrafta

MAVISE

Ondan korkuyorum yalnız kalmaktan korkuyorum

(Çığlık atar.)

Koşun yetişin hepiniz imdat imdat

Dördüncü Sahne

Kutupta başka bir yer.
Şeffaf bir buz kütlesinin içinde bir kadın vücudu vardır.

NYCTOR *(Girer)*

Bu ne güzellik çıldırmış olmalıyım

Gerçek mi gördüğüm düş mü yoksa
Karşımda duruyor işte cinsi latif
Hayallerimin dilberi bakmaya doyulmaz
Güzel mi derim kitaplarda resmedilenlere
Hayalhanelerinden çıkanlara şairlerin
Bu güzeli gördükten sonra gözlerim
Güzel mi denir Havva'ya onun yanında
O daha güzel Evridiki'den
Daha güzel Helen'den Dalila'dan
Daha güzel Kraliçe Dido'dan
Dansöz Salome'den daha güzel
Daha güzel Kleopatra'dan ve daha güzel
Harikalar Sarayı'ndaki Rosemonde'dan
Ey güzeller güzeli selam olsun sana
İnsanlar bütün insanlar adına
Bendim seni düşleyen
Ben oldum seni yoktan var eden nihayet
Seni ben yarattım düşlerimin kızı
Yapıtım divane olmuşum sana

Beşinci Sahne

ANSALDIN

Neler görüyor gözlerim bu nasıl bir mucize
Görülmedik duyulmadık bir vaka karşımdaki
Hep bahsedilir şu bin yıllık mamutlardan
Bin yaşında dipdiri bulunmuşlar Sibirya'da
Ama bu bir kadın şunun güzelliğine bakın
İşte gözlerimin önünde ebedi hayat
Güzelliği ahenkle parlayan barış
Saf bilim kusursuz bilim bu karşımdaki
Gözün göreceği en güzel kadın
En eski zamanlarından kalma tarihin

En eski suretinden bile eski güzelliğin
Göklere çıkartılmış şairlerin elinde
O gerçekten var düş görmüyorum
O orada o buzun ardında
Vücuda gelmiş güzellik gençlik
En eskisinden de eski var oluşların

NYCTOR

Havva mı yoksa

ANSALDIN

Adı neyse ne bilim duruyor karşımızda
Korunmuş barışın ayazında
İlk zamanlardan bugüne
Güzel kalacak saf kalacak sonsuza dek

NYCTOR

Onu seviyorum

ANSALDIN

Geri dursun onu sevmeye cüret edenler

NYCTOR

Ben ona âşığım ve o bana ait
Yalnız bana ait ilk ben gördüm onu

ANSALDIN

N'olmuş ilk görmüşsen o yalnız benim
Kim koruyabilir onu benden başka
Bir benim elimden gelir
Güzelliğini korumak ebediyen

NYCTOR

Ben onu eşsiz kılacağım

ANSALDIN

Ben onu koruyacağım

NYCTOR

O İdeal

ANSALDIN

Hayır o bilim
Hangi bilim adamı görmüş böylesini şöhretin
Avrupa'ya götüreceğim onu
İhtişamla bir anılacak adım
Güzelliğinin ihtişamıyla
Solacak şairler
Solacak sanatkârlar
Bir müze inşa edecekler ona
Orası olacak ebedi köşkü
Orada nefes alacak sonsuza kadar
Oraya taşınacak şu buzdan kütle
Gece gündüz işleyecek makineler
Onun için çalışacaklar harıl harıl
Soğuk tutacaklar diri tutacaklar
Şeffaf tutacaklar bir elmas gibi
Bir elmas koca bir elmas buzdan
Başka neyin heybeti yaraşır
Şu kıymetli saf güzelliğe

NYCTOR

Peşimden gelmiş olmasaydınız
Nasıl karşınıza çıkardı bu kadın
İtiraf edin o benim

ANSALDIN

Benim

NYCTOR

Onu ben var ettim yoktan o benim

ANSALDIN

Onu ben korurum ancak o benim

NYCTOR

Benim düşlerimin kızı o
Benim hayalhanemden çıktı

ANSALDIN

O bir hakikat
Bilime ait olabilir anca
Ama gerçekten ırak şiire asla

Altıncı Sahne

VAN DIEMEN

Ah
Rüyada mıyım yoksa Bu ne güzellik

NYCTOR

O benim

ANSALDIN

Hayır o benim

VAN DIEMEN

O benim evet evet o benim
O benim bendim buralara gelen
Siz peşimden geldiniz bana şükredin
Şükredin yanımda getirdim sizi
Yalan mı söylediklerim Cevap verin
Ben olmasam kazık çakmıştınız oralara
İşte karşımda duruyor barış güzeller güzeli
Arzularımı süsleyen barış hareketsiz
O bana ait hadi durmayın çekin gidin

ANSALDIN

O benim

NYCTOR

O benim yalnız benim

Yedinci Sahne

MÜNZEVİ

Güzelliğin böylesi Sizin mi bu harikalar harikası
Hayır hayır O benim yalnız benim
O benim nereden sizin olacak
Kaçıklar düzenbazlar Bana bakın
Uzaklaşın buradan beni yalnız bırakın
Bir başınaydım yıllar yılı bırakın beni
Baş başa kalayım burada kalayım onunla
Defolun gidin ne duruyorsunuz defolun
Ben değil miyim o volkanik adada
Sizi ölümden kurtaran söylesenize
Bırakın inzivayı seçmiş şu kadını
Bırakın size seslenen şu münzeviye
Çekin gidin buralardan yalvarırım
O sizin değil yalnız benim

NYCTOR

Havva güzellik timsali

ANSALDIN

Payidar bilim

VAN DIEMEN

Sonsuza dek güzel hareketsiz
O hep aradığımız barış

MÜNZEVİ

Siz istediniz öyle olsun
Onun için dövüşeceğiz

ANSALDIN

Öyle olsun

VAN DIEMEN

Ölümüne

NYCTOR

Ölümüne

(Dövüşürler.)

Sekizinci Sahne

MAVISE

İşte barış o hep arayıp durduğumuz
İşte barış hareketsiz yazık şu zavallılara
Mecnun olmuş savaşıyorlar onun uğruna

VAN DIEMEN

Ah ölüyorum Katiller Katiller

MAVISE

Eyvahlar olsun dinmeyecek bu dehşet
Dinmeyecek şanlı soğuk azdırmadıkça
Estirmedikçe amansız deli bir rüzgârı
Şu diz çökmüş karaltılarımız üstünde
Atmadıkça o rüzgâr zafer çığlığını

NYCTOR

Ölüyorum içimde güzelliğinin coşkusu

ANSALDIN

Ölüyorum kalmadı şu dünyada bilmediğim

MÜNZEVİ

Öldürdüler beni ah kendi kanımda boğuluyorum

MAVISE

İşte barış aklar akı güzeller güzeli
Nasıl da hareketsiz nasıl da cansız
İnsanların uğruna savaştığı
İnsanların uğruna can verdiği
İşte o barış avuçlarında insan kanı

MADAM GIRAUME

Unutmuştum ya seni ey oğul
Sen hayat uğruna oldun canından
Biz de bir barış uğruna ölüme çalan

ÖLÜLER VE YAŞAYANLARIN SESLERİ

Elveda elveda her şey ölmeli

SON

Polonya asıllı, ünlü Fransız şairi
Guillaume Apollinaire'in şiirinin,
tiyatro sahnesinde parladığı bu oyun,
I. Dünya Savaşı'nın hemen ardından sahneye konmuş;
dile getirdikleriyle, yerdikleriyle, yücelttikleriyle
fütürist tavrın en somut yansımalarından ve sürrealizme
uzanan en sağlam köprülerinden biri olmuştur.
Geçmiş, Şimdi ve Gelecek'i temsil eden üç oyun kahramanı,
ölümden barışa, güzelliğe kaçarlar ***Zamanın Rengi***'nde.
Ve savaşarak ölüme giderler güzellik uğruna...
Apollinaire sanatının görkemli eserlerinden biri,
"rengi ölüme çalan bir barış uğruna" yapılan
umut dolu yolculuğun hikâyesidir ***Zamanın Rengi***.

ISBN 975508051-1
9 789755 080512

Kapak Tasarımı: Mengü Ertel